

การศึกษาองค์ประกอบข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษ
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
A Study of the Policy Recommendation for the Development of Extra Small College
of the Office of the Vocational Education Commission

อิทธิพัทธ์ สมจุ^{1*} และ อัจฉรา นิยมภา²
Ittipat Somju^{1*} and Achara Niyamabha²

^{1,2}สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

^{1,2}Educational Administration Program, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Phranakhon Si Ayutthaya, 13000

Received : 2026-01-28 Revised : 2026-04-12 Accepted : 2026-04-20

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ การพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การศึกษาวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ซึ่งครอบคลุมผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านมาตรฐาน อาชีพ ตัวแทนภาคอุตสาหกรรม และนักวิชาการด้านนโยบาย อาชีวศึกษา ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและ สังเคราะห์เป็นกรอบองค์ประกอบสำคัญสำหรับการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษ

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน การอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการ หลักสูตรและทักษะอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับความต้องการ ของตลาดแรงงานและมาตรฐานวิชาชีพ 2) การพัฒนาบุคลากร และเทคโนโลยีการสอน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพครูและ บุคลากรให้รองรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) การประกันคุณภาพและมาตรฐานอาชีพ โดยมีระบบ ประเมินสมรรถนะผู้เรียนและการรับรองจากองค์กรภายนอก 4) การบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส 5) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

ทั้งจากภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6) การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิต เพื่อสร้างผู้เรียนที่มี คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการปรับตัว

คำสำคัญ : การพัฒนาสถานศึกษา, การอาชีวศึกษา, มาตรฐาน การอาชีวศึกษา, การบริหารสถานศึกษา, วิทยาลัยขนาดเล็ก พิเศษ

Abstract

This research aimed to examine the components of educational institution development in alignment with vocational education standards. A qualitative research methodology was employed, consisting of a review of related literature and in-depth interviews with seven experts. These experts included educational administrators, specialists in occupational standards, representatives from the industrial sector, and scholars in vocational education policy. The collected data were analyzed through content analysis and synthesized to establish a framework of key components for managing vocational education institutions, particularly within the context of special small-sized colleges.

The findings revealed that the core components of managing vocational education institutions in accordance with vocational education standards

*อิทธิพัทธ์ สมจุ

E-mail address: somjuittipat@gmail.com

consist of six aspects: 1) urriculum and vocational skills management, aligned with labor market demands and professional standards 2) Personnel development and instructional technology, aimed at enhancing the capacity of teachers and staff to support 21st-century learning 3) Quality assurance and occupational standards, including competency-based assessment systems and external certification 4) Budget management and resource mobilization, ensuring efficiency and transparency 5) Stakeholder engagement, involving industry, community, and related agencies 6) Learner development and life skills, fostering morality, ethics, and adaptability among learners.

Keywords : Educational Institution Development, Vocational Education, Vocational Education Standards, Educational Management, Small-sized Vocational Colleges

1. บทนำ

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา (Vocational Education) เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ [1], [2] โดยสถานศึกษาอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา (Vocational Education Standards) เพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม [3]

อย่างไรก็ตาม ในบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษ (Extra Small Vocational Colleges) ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กลับเผชิญข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่แตกต่างจากวิทยาลัยขนาดใหญ่ ทั้งในด้านงบประมาณรายหัวที่จำกัด จำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอ และข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการศึกษา ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษาในรูปแบบเดียวกับวิทยาลัยทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ [4], [5] ปัญหาดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงข้อจำกัดด้านทรัพยากรเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึง “ความท้าทายในการ

บริหารจัดการภายใต้วิกฤตทรัพยากร” (Resource-Constrained Management) ซึ่งต้องอาศัยแนวทางการบริหารที่มีความยืดหยุ่น และแตกต่างจากรูปแบบการบริหารสถานศึกษาทั่วไป

แม้ว่างานวิจัยและแนวคิดทางวิชาการที่ผ่านมาได้เสนอองค์ประกอบและแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาไว้หลากหลายมิติ เช่น ด้านหลักสูตร บุคลากร งบประมาณ การประกันคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย [6]–[8] แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นแนวทางเชิงทั่วไป (General Framework) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาในบริบทของสถานศึกษาที่มีทรัพยากรเพียงพอ จึงยังไม่สามารถตอบโจทย์เชิงนโยบายสำหรับวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะการขาด “ข้อเสนอเชิงนโยบายเฉพาะบริบท” (Context-specific Policy Recommendation) ที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาเชิงระบบและยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการได้อย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น การพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยทั้งการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารที่เหมาะสม และการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่ตอบสนองต่อข้อจำกัดเชิงบริบท โดยเฉพาะบทบาทของ “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม” (Strategic and Innovative Leadership) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด [6], [7]

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงระบบของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในบริบทขนาดเล็กพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์

องค์ประกอบการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 การศึกษาวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา มาตรฐานการอาชีวศึกษา และแนวคิดการบริหารในมิติต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบเบื้องต้นของการบริหารสถานศึกษา

3.2 การสัมภาษณ์

3.2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา การบริหารสถานศึกษา การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ และการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารระดับนโยบายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน

ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญบางท่านมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม ซึ่งช่วยสะท้อนมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต และเพิ่มความครอบคลุมของข้อมูลด้านมาตรฐานอาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการศึกษาวรรณกรรมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่

- 1) องค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา
- 2) แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- 3) ปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในบริบทวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งแบบพบหน้าและผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้เวลาประมาณ 45-60 นาทีต่อคน มีการบันทึกเสียง (โดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล) และจดบันทึกข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ถูกนำมาถอดความ (Transcription) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้กระบวนการจัดหมวดหมู่ (Categorization) และการตีความ (Interpretation) เพื่อสกัดประเด็นสำคัญ และสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลักของการบริหารสถานศึกษา

6. การสังเคราะห์องค์ประกอบ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาวรรณกรรมและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ร่วมกัน (Triangulation) เพื่อสังเคราะห์และจัดกลุ่มองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยพิจารณาความสอดคล้องและความถี่ของประเด็นที่ปรากฏ จนได้เป็นองค์ประกอบหลักจำนวน 6 ด้าน ที่สะท้อนทั้งมิติทางทฤษฎีและประสบการณ์จริงของผู้เชี่ยวชาญ

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 การศึกษาวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

7.1.1 องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารที่หลากหลาย ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษา และสรุปไว้ ดังนี้

R. Traimalai, P. Phonsaram, and P. Nilsuk [9]

ได้กล่าวถึงสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการวิชาการ สถาบันการอาชีวศึกษามีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิชาการในด้านการพัฒนามาตรฐานอาชีพ มาตรฐานสมรรถนะ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีตามเกณฑ์มาตรฐานและตามนโยบายของสถาบันฯ และนโยบายจากสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) รวมถึงมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (มคอ.) สายเทคโนโลยีปฏิบัติการ มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิชาการด้านการพัฒนามาตรฐานหลักสูตร ตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถานประกอบการในรูปแบบทวิภาคี

2) การบริหารจัดการทั่วไป มีแนวปฏิบัติตามหลักการโครงสร้าง เป้าหมาย หรือดัชนีชี้วัดตามระเบียบการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการดำเนินการในการวางแผนงานในการปฏิบัติจากนโยบายที่ได้รับจากส่วนกลาง (สอศ.) ซึ่งมีขั้นตอนตามระเบียบการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแนวทางในการดำเนินการ มีกระบวนการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ในรูปแบบสภาสถาบันการอาชีวศึกษา

3) การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล มีแนวปฏิบัติในการจัดการองค์การการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรการบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ การประเมินสมรรถนะบุคลากรตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรในการบริหารจัดการปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเรื่องการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร

4) การบริหารจัดการด้านแผนงานงบประมาณ มีการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการด้านแผนงานงบประมาณประจำปีเช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐทั่วไป มีการปฏิบัติตามขั้นตอน หน้าที่และการบริหารงานของสถานศึกษา และหน้าที่ของงานและแผนกในการจัดการด้านงบประมาณ โดยมีกระบวนการหรือขั้นตอนในการระบุที่มาและความสำคัญของโครงการเป็นลายลักษณ์อักษร โดยที่ผู้บริหารสถาบันลงนามอนุมัติ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการมีการลงนามรับทราบ

W. Mankalapisalkul [10] กล่าวว่า แนวทางการบริหารตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา 8 ด้านประกอบด้วย 20 แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1) ด้านการบริหารงานด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา มี 3 แนวทางปฏิบัติ คือ

1.1) พัฒนาผู้เรียนในกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษให้มีคะแนนเฉลี่ยระดับชาติในการทดสอบ V-Net

1.2) พัฒนาผู้เรียน ในระดับปวช. และ ปวส. ให้มีคะแนนเฉลี่ยระดับชาติในการทดสอบ V-Net

1.3) สนับสนุนให้มีผู้สำเร็จการศึกษา ครบตามหลักสูตรเทียบกับแรกเข้า

2) ด้านการบริหารงานด้านการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน มี 3 แนวทางปฏิบัติ คือ

2.1) ระดมทรัพยากรในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันนอกจากที่ได้รับมอบหมาย

2.2) ครูผู้สอน ได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน

2.3) สนับสนุนให้จัดการฝึกอบรมหลักสูตร วิชาชีพพระยาสันตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

3) ด้านการบริหารงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษามี 3 แนวทางปฏิบัติ คือ

3.1) พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องต่อความต้องการของสถานประกอบการและประชาคมอาเซียน

3.2) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยนำผลการสอนและการนิเทศไปจัดทำวิจัย

3.3) ส่งเสริมการฝึกงานของผู้เรียนโดยมีสถานประกอบการเข้าร่วม

4) ด้านการบริหารงานด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มี 3 แนวทางปฏิบัติ คือ

4.1) ระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4.2) บริหารการเงินและงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี

4.3) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการฝึกอบรม ทักษะการศึกษ เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน และได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม

5) ด้านการบริหารงานด้านการบริการวิชาการและวิชาชีพ มี 2 แนวทางปฏิบัติ คือ

5.1) จัดให้ครู และบุคลากร ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานการบริการวิชาการและวิชาชีพ

5.2) มีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ

6) ด้านการบริหารงานด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มี 3 แนวทางปฏิบัติ คือ

6.1) ส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ ที่นักเรียนทุกคนเข้าร่วม

6.2) ส่งเสริมกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่นักเรียนทุกคนเข้าร่วม

6.3) สร้างเสริมความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ครู บุคลากร ทุกฝ่าย และนักเรียน

7) ด้านการบริหารงานด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย มี 2 แนวทางปฏิบัติ คือ

7.1) สร้างเสริมให้นำผลงานครูไปเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในระดับชุมชนหรือในระดับชาติ

7.2) สนับสนุนให้นำผลงานผู้เรียนไปเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในสถานศึกษา

8) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มี 1 แนวทางปฏิบัติ คือ

8.1) สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในประจำปีตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555

W. Mongkhun *et al.* [5] กล่าวว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลักที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การจัดการกระบวนการ ที่เน้นการดำเนินงานอย่างมีแบบแผน และเป้าหมายชัดเจนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพในด้านวิชาการ สังคม และอารมณ์ ผ่านกิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำและคุณธรรม การบริการวิชาชีพสู่สังคม ที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาเชื่อมโยงกับชุมชนและภาคธุรกิจในรูปแบบการฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและการวิจัย ที่ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์และวิจัยเพื่อพัฒนาองค์การและการเรียนรู้ของผู้เรียน ภาวะผู้นำ ที่สะท้อนบทบาทของผู้บริหาร ในการกำหนดทิศทางและสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือภายในองค์กร การประเมินผลและรายงาน ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงานและปรับกลยุทธ์ให้เกิดความเหมาะสม และสุดท้ายคือ การทบทวน วางแผนการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งมุ่งเน้นการเรียนรู้จากผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงต่อยอดอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงแนวทางการบริหารที่ครอบคลุมทั้งด้านการจัดการ การพัฒนาผู้เรียน และความเชื่อมโยงกับสังคม ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

ให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

J. Phala *et al.* [6] กล่าวในงานวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบนว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในเขต ภาคเหนือตอนบน พบว่า ประกอบไปด้วย การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ การจัดโครงสร้างและทรัพยากร การบริหารบุคลากร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการติดตาม ประเมินผลตาม

A. Sinprasong *et al.* [11] กล่าวในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นว่า ปัจจัยความสำคัญในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน มี 9 ด้าน คือ ด้านการติดตามและประเมิน ด้านคุณภาพของสถานศึกษา ด้านความเชื่อมั่นในสถานศึกษา ด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านกลยุทธ์ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคม และด้านการบริการวิชาการ หรือวิชาชีพ

K. Chanda-at *et al.* [12] กล่าวในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นว่า การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานอาชีวศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบไปด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา 3) ด้านการนํานโยบายสู่การปฏิบัติ และ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน

N. Buranachan *et al.* [4] กล่าวในงานวิจัย เรื่อง ปัจจัย ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนว่า การบริหารการศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มี 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานบุคคล 2) การบริหารงานทั่วไป 3) การบริหารงานวิชาการ และ 4) การบริหารงานงบประมาณ

P. Wongpom, P. Pongnimit, P. Pongphinyayo, and S. Sroinam [1] กล่าวในงานวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่ารูปแบบการจัดอาชีวศึกษาตามมาตรฐานสากลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 1) ด้านผู้เรียน ด้านครู 2) ด้านผู้บริหาร 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน 6) ด้านความ

ร่วมมือและการบริการวิชาชีพ 7) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

S. Treephet *et al.* [13] กล่าวในงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ในสถาบันการอาชีวศึกษาว่า รูปแบบการบริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ ประกอบไปด้วย 1) ฝ่ายวิชาการและวิจัย 2) ฝ่ายบริหารทรัพยากร 3) ฝ่ายพัฒนานักเรียนนักศึกษา

D. Limthong *et al.* [7] กล่าวในงานวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทวิชาศิลปกรรม ตามแนวคิดของจินตนาวัตรกรรมว่า การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทวิชาศิลปกรรม ประกอบไปด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านหลักสูตรและกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล

N. Uchuphap *et al.* [8] กล่าวในงานวิจัยเรื่องกลยุทธ์การตลาดเพื่อการบริหารอาชีวศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบคือ 1) ด้านหลักสูตร (Programs) 2) ด้านค่าเล่าเรียน (Price) 3) ด้านสถานที่ (Place) 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ (Promotion) 5) ด้านบุคลากร (People) 6) ด้านกระบวนการผลิต (Processes) และ 7) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical facilities)

Zhang, Y. [2] กล่าวว่า งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยพบว่า โครงสร้างองค์กรของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยทั่วไปประกอบด้วยส่วนงานหลัก ๆ ดังนี้ แผนกวิชาการ : รับผิดชอบด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพ การฝึกอบรมครู และวิจัย แผนกบริหารทั่วไป : รับผิดชอบด้านการเงิน ทรัพยากรบุคคล อาคารสถานที่ และบริการสนับสนุน แผนกกิจการนักศึกษา : รับผิดชอบด้านกิจกรรมนักศึกษา บริการแนะแนว และบริการสุขภาพ นอกจากนี้ งานวิจัยยังพบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาในสหรัฐอเมริกาบางแห่งอาจมีส่วนงานเฉพาะเพิ่มเติม เช่น แผนกฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น แผนกการศึกษาต่อเนื่อง และแผนกบริการชุมชน

Liu, J., & Li, X. [3] งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของโครงสร้างองค์กรที่มีต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยพบว่า โครงสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะดังนี้ มีความชัดเจนในบทบาทและหน้าที่ของแต่ละส่วนงาน มีระบบการสื่อสารและประสานงานที่ดีระหว่างส่วนงานต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับ

การเปลี่ยนแปลง งานวิจัยยังพบว่า โครงสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานทั่วไป การจัดการแผนการดำเนินงาน คุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียน และอัตราการสำเร็จการศึกษา

การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้านดังกล่าว มีพื้นฐานมาจากแนวคิดการบริหารการศึกษาเชิงระบบ (System Approach) ที่มองว่าสถานศึกษาเป็นองค์กรที่ต้องบริหารจัดการอย่างครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) โดยแต่ละองค์ประกอบมีเหตุผลรองรับดังนี้

1) การบริหารวิชาการและหลักสูตรถือเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และมาตรฐานวิชาชีพ จึงเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

2) การบริหารบุคลากร บุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการเคลื่อนองค์กร การพัฒนา ส่งเสริม และบริหารครูและเจ้าหน้าที่ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่เหมาะสม จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้และการบริหารโดยรวม

3) การบริหารงบประมาณและทรัพยากรการจัดสรรและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โปร่งใส และเพียงพอ เป็นปัจจัยสนับสนุนให้การดำเนินงานทุกด้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในอาชีวศึกษาที่ต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีเฉพาะทาง

4) การประกันคุณภาพเป็นกลไกในการควบคุมตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานศึกษามีมาตรฐานและสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ

5) การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิตอาชีวศึกษาไม่ได้มุ่งเพียงทักษะวิชาชีพ แต่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ วินัย การทำงานเป็นทีม และการปรับตัวในสังคมการทำงาน

6) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการบริการวิชาชีพการเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เป็นลักษณะเฉพาะของอาชีวศึกษา เพื่อให้

การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และส่งเสริมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

7) การบริหารจัดการทั่วไปครอบคลุมการวางแผนการจัดองค์กร การอำนวยการ และการควบคุมงานในภาพรวม ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ทำให้ทุกองค์ประกอบดำเนินไปอย่างเป็นระบบและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ดังนั้น ทั้ง 7 องค์ประกอบจึงมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของประเทศและตลาดแรงงาน

7.2 ผลการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานวิชาชีพ ตัวแทนจากภาคอุตสาหกรรม และนักวิชาการสายวิจัย พบว่า ประเด็นสำคัญด้านการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่ได้รับการกล่าวถึงในการสัมภาษณ์ สามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน (2) การเสริมสร้างสมรรถนะครูและบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (3) การสร้างระบบตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพการศึกษา รวมถึงการรับรองสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้เรียน (4) การจัดการทรัพยากรทั้งทางการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ให้เกิดประสิทธิผลและมีความโปร่งใส (5) การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (6) การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรม และการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในโลกการทำงาน โดยมีผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 “...การจัดการหลักสูตรและทักษะอาชีพควรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการในรูปแบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา...”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 “...การพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญ ครูและบุคลากรจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

การออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร เพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21...”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 “...การประกันคุณภาพและมาตรฐานอาชีพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยต้องพัฒนาระบบการประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ และเตรียมความพร้อมสำหรับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพจากองค์กรภายนอก เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา...”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 “...การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิตควรเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาอย่างเด่นชัด เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ทักษะชีวิตที่จำเป็น และความสามารถในการปรับตัว รวมถึงความพร้อมในการดำรงชีวิตและการทำงานอย่างมีคุณภาพ...”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 “...การบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากรควรให้ความสำคัญกับความคุ้มค่า โปร่งใส และการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการจัดหาและใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างแผนกวิชา รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีภายนอกเพื่อเสริมศักยภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา...”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 “...การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา ภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และองค์กรภายนอกควรมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์วิชาชีพ การจัดหาทรัพยากร และการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง...”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 “...การบริหารจัดการโดยใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรมมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้างองค์กรที่มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานวิชาชีพ ตัวแทนจากภาคอุตสาหกรรม และนักวิชาการสายวิจัย พบว่า ประเด็นสำคัญด้านการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่ได้รับการกล่าวถึงในการสัมภาษณ์ สามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้

ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน (2) การเสริมสร้างสมรรถนะครูและบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (3) การสร้างระบบตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพการศึกษา รวมถึงการรับรองสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้เรียน (4) การจัดการทรัพยากรทั้งทางการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ให้เกิดประสิทธิผลและมีความโปร่งใส (5) การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (6) การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรม และการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในโลกการทำงาน

7.3 สรุปผลการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาสถานศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

7.3.1 สรุปผลการสังเคราะห์ องค์ประกอบของการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ประกอบ	ปรากฏใน วรรณกรรม (7 ด้าน)	ปรากฏในการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ (6 ประเด็น)
1. การจัดการหลักสูตรและทักษะอาชีพ	การบริหารวิชาการและหลักสูตร	การออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะอาชีพ
2. การพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีการสอน	การบริหารบุคลากร	การเสริมสร้างสมรรถนะครูและบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้และเทคโนโลยี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ปรากฏใน วรรณกรรม (7 ด้าน)	ปรากฏในการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ (6 ประเด็น)
3. การประกันคุณภาพและมาตรฐานอาชีพ	การประกันคุณภาพและมาตรฐานอาชีพ	การสร้างระบบตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพและรับรองสมรรถนะวิชาชีพ
4. การบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากร	- การบริหารงบประมาณและทรัพยากร - การบริหารจัดการทั่วไป	การจัดการทรัพยากรทางการเงิน วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี
5. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการบริการวิชาชีพ	การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรภายนอก
6. การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิต	การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิต	การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต และคุณธรรม

จากการศึกษาวรรณกรรมและเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา สามารถสังเคราะห์ได้เป็น 7 ด้านหลัก ได้แก่ การบริหารวิชาการและหลักสูตรการบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณและทรัพยากร การประกันคุณภาพ การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิต การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการบริการวิชาชีพ และการบริหารจัดการทั่วไป ขณะเดียวกัน จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรฐานวิชาชีพ ตัวแทนจากภาคอุตสาหกรรม และนักวิชาการสายวิจัย พบว่า ประเด็นสำคัญด้านการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเด็นหลัก ซึ่งมีความสอดคล้องกับ

ผลการวิเคราะห์วรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญเมื่อสังเคราะห์ข้อมูลทั้งสองแหล่ง

สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดเล็กพิเศษ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การจัดการหลักสูตรและทักษะอาชีพ (Curriculum and Skills Management) 2) การพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีการสอน (Staff and EdTech Development) 3) การประกันคุณภาพและมาตรฐานอาชีพ (Educational Quality and Occupational Standard Assurance) 4) การบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากร (Budget Administration and Resource Mobilization) 5) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (Stakeholder Engagement) 6) การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิต (Student Development and Soft Skills)

7.3.2 นิยามความหมายขององค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา 6 ด้าน ได้แก่

1) การจัดการหลักสูตรและทักษะอาชีพ (Curriculum and Skills Management) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ การพัฒนา และการดำเนินการด้านหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจนถึงระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล ทิศทางการพัฒนาประเทศ และความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ ทั้งในรูปแบบทวิภาคี การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา เพื่อผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีการสอน (Staff and EdTech Development) หมายถึง การส่งเสริมและยกระดับขีดความสามารถของครู บุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ การออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างแรงจูงใจและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร

(Professional Learning Community: PLC) เพื่อให้ครูและบุคลากรสามารถปรับตัวและพัฒนาทักษะที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษาและแนวทางการพัฒนาครูอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล

3) การประกันคุณภาพและมาตรฐานอาชีพ (Educational Quality and Occupational Standard Assurance) หมายถึง กระบวนการจัดระบบบริหารคุณภาพ การศึกษาอย่างรอบด้านโดยครอบคลุมทั้งการประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) การประเมินภายนอก (External Quality Assessment) และการส่งเสริมให้สถานศึกษาบรรลุมาตรฐานอาชีวศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับชาติและนานาชาติ ทั้งนี้รวมถึงการพัฒนาระบบการประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ และการเตรียมความพร้อมสำหรับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ หรือใบรับรองสมรรถนะจากองค์กรรับรองภายนอก ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงาน และสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้บัณฑิตและภาคีเครือข่าย

4) การบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากร (Budget Administration and Resource Mobilization) หมายถึง การวางแผน จัดสรร และใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบของบุคลากร ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใส เพื่อสนับสนุนภารกิจหลักของสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ครอบคลุมถึงการจัดหา บำรุงรักษา การใช้ร่วมกันระหว่างแผนกวิชา หรือความร่วมมือกับภาคีภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการสถานศึกษา

5) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย (Stakeholder Engagement) หมายถึง กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง สถาบันการศึกษาระดับสูง และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตร การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การจัดหาทรัพยากร และการเสริมสร้าง

ศักยภาพผู้เรียน การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายถือเป็นกลไกสำคัญในการเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการจัดการอาชีวศึกษาที่เน้นความร่วมมือเชิงพื้นที่และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

6) การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิต (Student Development and Soft Skills) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งในมิติของสติปัญญา พฤติกรรม จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต โดยอาศัยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล การให้คำปรึกษา การแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ รวมถึงการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ กิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมือง การพัฒนาภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการอารมณ์ การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ มีความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในการเข้าสู่โลกของการทำงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

8.อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและบริบทของวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษสามารถจำแนกได้เป็น 6 ด้านหลัก ได้แก่

1. การจัดการหลักสูตรและทักษะอาชีพ
2. การพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีการสอน
3. การประกันคุณภาพและมาตรฐานอาชีพ
4. การบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากร
5. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
6. การพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิต

ผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับ แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่ ปรากฏในงานของ W. Mankalapisalkul [10] ซึ่งเสนอแนวทางการบริหารตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา 8 ด้าน ครอบคลุมทั้งผู้เรียน การจัดการหลักสูตร การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นความร่วมมือกับเครือข่ายและการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านการจัดการหลักสูตรและทักษะอาชีพแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรควรมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ

มาตรฐานวิชาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งครอบคลุมทั้งระดับภายในประเทศและระดับอาเซียน โดยการเรียนรู้ควรบูรณาการกับกระบวนการฝึกปฏิบัติจริง ในสถานประกอบการผ่านรูปแบบ ทวิภาคีและสหกิจศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจ [9] ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการศึกษา Work-Based Learning (WBL) ที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในหลายประเทศ เช่น เยอรมนี ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น โดยมีจุดเด่นคือการเรียนรู้ในสถานที่ทำงานจริงควบคู่กับหลักสูตรในสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทของงานและทักษะที่จำเป็นในการทำงานอย่างแท้จริง [14] นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรในสถาบันอาชีวศึกษาสมัยใหม่ควรอิงกับกรอบคุณวุฒิระดับชาติ เช่น National Vocational Qualification Framework (NVQF) ซึ่ง ช่วยกำหนดสมรรถนะปลายทางอย่างชัดเจน ทำให้ผู้เรียนได้รับการประเมินตามมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และช่วยให้ผู้จบการศึกษาสามารถแสดงทักษะต่อภาคอุตสาหกรรมได้ตรงตามความคาดหวัง [15] และควรออกแบบหลักสูตรแบบ Modular และ Stackable Credentials ที่แบ่งหลักสูตรออกเป็นหน่วยย่อยที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามลำดับที่ต้องการและสะสมไปสู่การรับรองคุณวุฒิใหญ่ในอนาคต แนวคิดนี้ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร และตอบโจทย์กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการเฉพาะทาง [16] การจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย

1. ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการผ่าน WBL และสหกิจศึกษา
2. การใช้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติในการออกแบบและประเมินหลักสูตร
3. การสร้างระบบพีดแบ็กระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร
4. การออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่นผ่านแนวทาง Modular/Stackable ให้เหมาะสมกับทรัพยากรของวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษ

ด้านการพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีการสอนเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นตรงกันว่า ครูควรได้รับการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการออกแบบการเรียนรู้สมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ N. Uchuphap *et al* [8]

ที่เสนอว่าบุคลากรทางการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ควรมีความพร้อมด้านดิจิทัลและสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้

ด้านการประกันคุณภาพและมาตรฐาน ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นกลไกที่ใช้รับรองประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และสมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อการยอมรับจากภาคอุตสาหกรรมและสังคมโดยรวม [17] การศึกษาในครั้งนี้ชี้ว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีระบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และเตรียมความพร้อมสำหรับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพจากองค์กรภายนอก เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (TPQI) หรือหน่วยงานรับรองมาตรฐานในสาขาอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในผู้สำเร็จการศึกษา และรองรับการแข่งขันในตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ การใช้แบบประเมินสมรรถนะที่อิงตามกรอบคุณวุฒิระดับชาติ (National Qualifications Framework) และ มาตรฐานอาชีวศึกษาแห่งชาติ มีผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ตลาดแรงงานต้องการ [18] สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร สีนประสงค์ และคณะ [11] ที่ระบุว่า “การประเมินผลและการประกันคุณภาพ” เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา หากสถานศึกษาไม่มีระบบตรวจสอบและรับรองที่เข้มแข็ง อาจส่งผลให้ผู้เรียนขาดการยอมรับจากภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะกระทบต่อผลผลิตทางการศึกษาของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ งานวิจัยโดย UNESCO-UNEVOC [19] ยังเน้นว่าการมีระบบประกันคุณภาพที่ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอก (Internal & External Quality Assurance) รวมถึงการสร้างกลไกรับฟังจากผู้ไ้บัณฑิต เป็นหัวใจของการยกระดับมาตรฐานอาชีวศึกษาให้สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาคและระดับสากล

ด้านการบริหารงบประมาณและการระดมทรัพยากร เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษที่มักเผชิญข้อจำกัดด้านงบประมาณ และทรัพยากรด้านบุคลากรและเทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า การดำเนินการในด้านนี้ต้องเน้น “ความโปร่งใส” และ “การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการใช้ทรัพยากร และเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างสถานศึกษากับชุมชนภายนอก แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Zhang [2] ที่เน้นว่าโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาควรแบ่งหน้าที่ชัดเจนระหว่างฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารทั่วไป และฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งเอื้อต่อการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ มีความคล่องตัว และสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Liu & Li [3] กล่าวว่าองค์กรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น และมีระบบสื่อสารภายในที่ชัดเจน จะสามารถบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในการบูรณาการงบประมาณกับแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว รวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ครุภัณฑ์อย่างเหมาะสมตามพันธกิจของแต่ละแผนงาน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย เช่น ภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และองค์กรภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบวิชาชีพจริงแก่ผู้เรียน และร่วมกันจัดหา งบประมาณเพิ่มเติมหรือทรัพยากรสนับสนุน เช่น เครื่องมือฝึกอบรม สถานที่ฝึกงาน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานของ P. Wongpom, P. Pongnimit, P. Pongphinyayo, and S. Sroinam [1] ที่เสนอว่าการจัดการอาชีวศึกษา สู่มาตรฐานสากลควรมี “การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ” เป็นหนึ่งในกลยุทธ์หลัก และการนำแนวคิด Public Private Partnership (PPP) เข้ามาใช้ในการบริหารงบประมาณและทรัพยากร โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนการลงทุนด้านการศึกษาผ่านความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ ซึ่งช่วยลดภาระทางงบประมาณของรัฐ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานทรัพยากรอย่างเห็นผล [20]

ด้านการพัฒนาผู้เรียนและทักษะชีวิตในสถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่ได้จำกัดเฉพาะการจัดการเรียนการสอนเชิงวิชาการเท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมถึงการหล่อหลอมด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะชีวิต และความสามารถในการปรับตัว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบนี้ควรเน้นทั้ง 3 มิติหลัก ได้แก่ ความรู้และทักษะวิชาชีพ เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสังคมและสถานประกอบการ และทักษะการปรับตัวและ

การดำรงชีวิต เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การจัดการอารมณ์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวทางนี้สะท้อนแนวคิดของ สมยศ ศรีพีธีร์ และคณะ [13] ซึ่งเน้นการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้านในบริบทของวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ภาวะผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ และจิตสำนึกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม” ในกลไกการบริหารจัดการสถานศึกษาแนวคิดนี้สอดคล้องกับกรอบคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่กำหนดโดย UNESCO [21] ซึ่งเสนอว่าการศึกษาคควรมุ่งสู่การพัฒนาทั้งสมรรถนะด้านเทคนิค และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การร่วมมือ และการมีจิตสำนึกที่ยึดหยุ่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียนไว้ในกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษา (ฉบับ พ.ศ. 2555) ซึ่งประกอบด้วย การเน้นให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน “จิตสำนึกพลเมือง” และ “การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” ร่วมกับกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต และความจำเป็นในการจัดระบบ “ดูแลช่วยเหลือ” นักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งมีความสำคัญในวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษ ที่สามารถใช้ข้อได้เปรียบด้านขนาดองค์กรในการดูแลและพัฒนา “จิตใจและพฤติกรรม” ของผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง

จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบทั้งจากวรรณกรรมและข้อมูลภาคสนามของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้สามารถยืนยันได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านที่วิจัยนี้นำเสนอ มีความครอบคลุมและสอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งในระดับทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของวิทยาลัยขนาดเล็กพิเศษในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิจัยครั้งต่อไป

- 9.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อยืนยันองค์ประกอบที่ได้
- 9.2 ควรพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารและทดลองใช้จริง
- 9.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาต่างขนาด
- 9.4 ควรขยายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 9.5 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหาร
- 9.6 ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อนำไปใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- [1] P. Wongpom, P. Pongnimit, P. Pongphinyayo, and S. Sroinam, “A model of educational institution administration toward international standards of vocational institutions under the Office of the Vocational Education Commission,” *Mahachulalongkorn rajavidyalaya Nakhonratchasima Journal*, vol. 6, no. 8, pp. 3826–3842, Oct. 2019.
- [2] Y. Zhang, “Organizational structures of vocational colleges in the United States,” *Journal article*, 2022.
- [3] J. Liu and X. Li, “Organizational structure and its impact on vocational educational institution effectiveness,” *Journal article*, 2021.
- [4] N. Buranachan *et al.*, “Factors affecting the effectiveness of educational administration in private vocational schools,” *Research article*, Thailand, 2015.
- [5] W. Mongkhun *et al.*, “Components of quality management administration models for private vocational colleges,” *Research article*, Thailand, 2015.
- [6] J. Phala *et al.*, “Strategic management of private vocational education institution administrators in the upper northern region of Thailand,” *Research article*, Thailand, 2015.
- [7] D. Limthong *et al.*, “Administration of vocational education institutions in fine arts programs based on the concept of imaginative innovation,” *Research article*, Thailand, 2022.
- [8] N. Uchuphap *et al.*, “Marketing strategies for vocational education administration in the Thailand 4.0 era,” *Research article*, Thailand, 2022.

- [9] R. Traimalai, P. Phonsaram, and P. Nilsuk, "Current conditions of vocational education institution management under the Office of the Vocational Education Commission," *Research article*, Thailand, 2019.
- [10] W. Mankalapisalkul, "Administrative guidelines based on vocational education standards," *Research article*, Thailand, 2015.
- [11] A. Sinprasong *et al.*, "Administrative guidelines for educational institutions based on vocational education standards under Khon Kaen Provincial Vocational Education," *Research article*, Thailand, 2015.
- [12] K. Chanda-at *et al.*, "Administrative practices in vocational education institutions," *Research article*, Thailand, 2021.
- [13] S. Treephet *et al.*, "An administrative model of science-based technology colleges in vocational education institutions," *Research article*, Thailand, 2015.
- [14] Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), *Learning for Jobs*. Paris, France: OECD, 2010. [Online]. Available: <https://www.oecd.org/education/learningforjobs.htm>.
- [15] UNESCO-UNEVOC, *Mapping Vocational Qualification Frameworks across Asia-Pacific*, 2021. [Online]. Available: <https://unevoc.unesco.org>.
- [16] U.S. Department of Education, *Expanding Credential Opportunities Through Stackable Credential Pathways*, 2022. [Online]. Available: <https://www.ed.gov/news>.
- [17] Office of the Vocational Education Commission, *Vocational Education Quality Assurance Guidelines*. Bangkok, Thailand, 2019.
- [18] Thailand Professional Qualification Institute (TPQI), *National Occupational Standards Framework*. Bangkok, Thailand, 2020.
- [19] UNESCO-UNEVOC, *Quality Assurance Frameworks for TVET Institutions in Asia-Pacific*, 2021. [Online]. Available: <https://unevoc.unesco.org>.
- [20] World Bank, *Public-Private Partnerships for Education: Evidence from Developing Countries*. Washington, DC, USA, 2018. [Online]. Available: <https://www.worldbank.org>.
- [21] UNESCO, *Rethinking Education: Towards a Global Common Good?* Paris, France: UNESCO, 2015. [Online]. Available: <https://unesdoc.unesco.org>.